

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona
Egy szám ára 20 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

POLITIKAI HETILAP

Hirdetéseket felvesz lapunk kiadóhivatala és az Általános Tudósító Vidéki lapok központi hirdetési osztálya Budapest VII., Erzsébet körút 41. sz.

A nemzetiségi sajtó ellensúlyozása.

Sok szó és tinta folyt már e kérdésről. Itt-ott föl is merültek egészséges, életrevaló eszmék, de azok — sajnos — úgy hangzottak el, mint a pusztában elhangzó kiáltás: visszhang nélkül. Kárhözatos, rossz szokása már a magyarnak, hogy hevülni, lelkesedni, sőt bölcsekedni is tud, de a cselekvésre csak akkor szánja rá magát, ha a baj már-már a körmére égett.

Pedig égetőbb szükség annál, mint amilyen a nemzetiségi sajtó ellensúlyozása, ma alig van.

Ott egyre hintik a konkolyt nemzeti eszménk tiszta buzája közé, mi pedig csak a türelmes szemlélő szerepét vesszük s elnézzük, hogy a gaz szemeink láttára fojtogatja különben szépen fejlődő vetéseinket. Legföljebb csak annyit teszünk, hogy szóval csépeljük le azt, amit pedig tövestől kellene kitépünk. Kétségkívül ez volna a leghelyesebb és leggyorsabb módja a tisztogatásnak, ez kecségetne legtöbb eredménnyel, ez bizto-

sitaná egyedül a teljes sikert is. — Lépésről-lépésre menve, kérelmelten szigorral kellene kiszakgatni a gyomot s ha a szél más határból hozza is a magot, rögtön ott kellene teremünk, hogy még csirájában elfojtsuk.

De ma — sajnos — vannak elemek, akik a krisztusi türelmességeket is tul akarják licitálni. Ezek nem gondolva azzal, hogy saját létföltétüket teszik kockára vele, szinte tiltakoznak a gyökeres orvoslás ellen. A gondolatszabadság magasztos elvének félremagyarázásával megengedhetőnek tartják olyan elvek hangoztatását is, amelyek, a gondolatszabadság feladatával, céljával merő ellentétben — nem a népek javára, hanem azok érdekeinek egyenes megortására töreksenek. Ha igazságot hirdetnek, azt ugyan lehet elfojtani, a hazugságnak pedig — szerintük — nincsen talaja. Pedig van. És ők is láthatják, hogy mennyire van. Hiszen ma már egész területeket foglalt le, annyira, hogy ott tiszta vetést már alig is találunk, majdnem nyoma veszett. Az a néhány zöldelő bokor élete is tengődés, sinylődés

csupán, mit az elfojtás veszélye már most is fenyeget.

Hogy miért fejlődtek a dolgok ennyire, annak sok oka van. De első sorban azokat terheli a felelősség sulya, kiket hivatásuk, de az ország bizalma is odaemelt, hogy a konkolyhíntésnek ezt a gyilkos munkáját ellenőrizzék. A mi ügyészeink azonban kényelmes emberek. Csak a verőfényes napokon néznek valamennyire utána a rájuk bízott vetésnek. A nemrég letűnt zivataros időtől azonban feltették egészségüket. S még akkor sem léptek ki meleg otthonukból, amikor e lap hasábjai figyelmüket fölhivni elég merészek voltak olyan veszedelemre, amikor a konkolyhíntők eddigi, talán megszokott merészségükön túl már odáig vete-medtek, hogy ezt az általuk eléggé elfoglaltnak vélt darab földet egyenesen megvételere kínálták föl az osztrák szomszédnak. Akkor a nyílt hazaárulást sem minősítették büntetendő cselekménynek.

Reméljük, hogy ma az idővel megváltozott nézetük is.

De hogy az egész nemzetiségi

T Á R C S A.

ZONGORA MELLETT.*)

Szívesen hallgatlak. Ríngasd el a lelkem.
Evel a világgal már úgyis beteltem,
Annyi könnyet áraszt!...
Hogyha üdvöm ebben meg nem is taldóm,
Az ébrenlétnél még mindig szebb az álom,
Bármilyen bút támaszt.

... Mintha hallanám a vadgalamb búgását,
Vagy a fülemile síró zokogását
A bokor aljából...
Vagy az én szívemnek visszhangja ez talán:
Mely bisan fontolgat egy-egy titkos talányt
Étetem multjából?...

... Majd meg ahol vidám kis pacstírták szólnak.
Ahol káprázatos, víg hangokat szólnak:
A tavaszba lépek.
Lágy, meleg fuvalom simogatja arcom,
Elfeledve immár minden lelki harcom,
Virágokat tépek.

*) Mutatvány lapunk munkatársának sajtó alatt lévő, legközelebb megjelendő költeménykötetéből.

... Azután meg mintha aratók közt lennék:
Csupa vidám nóta! Sarló-, kaszapengés
Hallik a zenében.
Hej, barna legények, bogárszemű lányok!
Titeket hallgatva, köztetek ha járok,
Mily gyönyör az nekem!

... Ha keringőt játszol, fényes termet látok.
Körültém imbolygó, táncot lejtő párok
S köztük én is véled...
Ríngő derekadat titólve tartom,
Fejemet válladra önfeledten hajtom,
Ó, mily szép az élet!...

... Majd tivornyá hallik; duhaj, víg legények,
Jó cimborák ajkán hangzik föl az ének,
Bor minden pohárban.
Szinte kikihallik az üveg csengése,
Egy egy jó pajtasom víg felköszöntése,
Mulatunk javában.

Csatadalog elvisz a harc mezejére,
Vértől megittasult seregek körébe
Mostan jószolsz talán?...
A szent szabadságért harcolók sorában,
Győzelemre menő fegyverek zajában
Ó, mily szép a halál!...

Szívesen hallgatlak. Ríngasd el a lelkem.
Evel a világgal már úgyis beteltem,
Annyi könnyet áraszt!...
Hogyha üdvöm ebben meg nem is taldóm,
Az ébrenlétnél még mindig szebb az álom,
Bármilyen bút támaszt!

NYÁRI ESTÉN.

Leszállt az est a földre lágyan,
A nap már rég elköltözött;
Az ég, látva, hogy félhomály van,
Csillagruhába öltözött.

Olyan szép lett, hogy visszacsalta
A napkisérő felleget
S most szerelmében át akarta
Ölelni vágyón az eget.

Ámde az ég, hogy fölt ne érje
Diszes ruhája szép mezét:
Kis foszlányokra tépte széjjel
S fodrokrul szórta szerte szét.

sajtóval eddig folytatott küzdelem rendszere gyökeresen s úgy változzék meg, amint azt mindig hangoztatjuk, sajnos, kevés reménnyel kecsegtet, azért ajánlunk mást.

Ha már irtani nem akarunk, készítsük elő a talajt úgy, hogy az csak a mi céljainkat szolgálja, csak a magyar nemzeti állameszme érdekében termeljen; foglaljuk el azt úgy, hogy a gaznak benne hely ne jusson.

Hogy a megmérgezett néplelékből kiszoríthassuk a gyomot, olyan eszközökhöz kell fordulnunk, amilyenek az ellentábor kezében már beváltak. Nem szívesen, de itt haszonnal állíthatjuk föl a tételt, hogy tanulni még az ellenségtől sem szégyen, sőt éppen a tőlük elsajátított taktika kecsegtet csak biztos sikerrel.

Nézünk széjjel kissé s nem kell nagy körültekintés, hogy megállapíthassuk, hogy az izgatások sok eszköze között, ami a legfőbb fegyver, ami vezet és hódít: a nemzetiségi sajtó. Ez kapacitál, ez befolyásol, izgat, terrorizál, ez gyűjt, kér és ha szükséges, ez fenyeget is. Szóval, ez az egész konkolyhíntó munka vetőgépe. A műveletlen néplelék üres talaját ha ez éri előbb, csak természetes, hogy ez hódítja is meg. Megtartani is annál könnyebben tudja, mert a mi eszközeink, melyeket evvel szemben használunk, felületesek, hiányosak és tökéletlenek. Nem is említve nyomatékosan, hogy evvel a fél munkával is sok helyen mennyire elkéstünk. Az az egy-két hazafias

irányban szerkesztett tót lap — bár dicséretre méltó buzgalommal igyekszik megfelelni hivatásának — éppen tökéletlen szervezeténél, de különösen helytelen elosztásánál, központosított voltánál fogva alig képes némi eredményt fölmutatni. Hogy pedig a teljes siker kilátását fűzzük működésükhöz, arra ilyen körülmények között gondolni sem lehet. A központosítás hóbortja és a tót tulzóktól átvett, ugynevezett irodalmi nyelv az, mely kerékkötője minden nemes buzgólkodásuknak. Olyan két akadály ez, amely mindig gátat fog vetni a törekvésnek, hogy oda férközhessenek be, ahonnan eddig már kiszorították őket. Annak a „mindent központosítani“ elvnek ime káros következményei! A Budapesten szerkesztett ilyen tót lapok hiába vannak a legjobb kezekben, s a vezetők hiába szórják pazarul tehetségük legszebb kincseit beléjük: éppen a helyhez kötöttséggel járó az a szempont, hogy az ország minden tót népének eleget tegyenek, az az általánosítás, hogy mindezeket egy kalap alá kénytelenek foglalni, megköti gondolkodásukat, tulajdonképpen megszükiti a kört, amelyben mozognak, s egész működésükre csak bénítólag hat.

Foglalkoznak ezek az általános politikai kérdésekkel, gazdasági, pénzügyi és minden néven nevezendő országos gondokkal igen helyesen, de nem terjeszkedhetnek ki az egyes vidékek speciális viszonyaira s különösen: nem tárgyalhatják a veszély megkockáztatása nélkül az itt-ott szűkebb helyre szorított izgatásokat, azok lényegét, leleplezését s a bennük szereplő egyénekkel sem bánhatnak el érdemük szerint. Nem tehetik ezt azért, mert az ilyenek szelöztetése a távoli vidékeken fölösleges érdeklődést kelt az ügy és személyek iránt, mit a legszebben és leghelyesebb irányban megírt cikk sem volna képes ellensúlyozni úgy, hogy az valami nyomot ottan ne hagyjon.

És így még ők készítenék elő a talajt — másnak.

De a távolság és az általánosítás elve kizárja annak a lehetőségét is, hogy az egyes vidékek, talán éppen helységek, különös kívánalmaira is tekintettel lehessenek. Pedig a paraszt szívesebben olvas olyan eseményekről, amelyek hozzá közel történtek meg, de különös figyelemben részesíti azt a nyomtatott betűt, mely az ő különleges, égető szükségéit szelözteti.

Valljuk be, hogy e téren a tót tulzók sajtója valóságos mester, a mi rovásunkra, akik itt semmit sem tesztünk, mert nem tehetünk!

Eddig tanuljunk tőlük, akik a nép kezébe szánt lapjaikat a helyi viszonyokhoz, azok speciális kívánalmaihoz alkalmazva, *annak a vidéknek a körén belül* szerkesztik és ott adják is ki.

De már a nyelv használata tekintetében mi más eljárást ajánlunk. Az ő egységes irodalmi nyelvük ugyanis olyan célokat szolgál, melyeket nekünk támogatnunk nem szabad. Nem mintha tisztán a nyelv mint kulturális tényező művelése ellen akarnának mereven szembehelyezkedni, bár a politikától ez sem lévén szigorúan elválasztható: végeredményében messze eselik állami érdekeinktől. De nem ezért, hanem mert a tót tulzók az egységes irodalmi nyelv megalkotásával és lapjaik útján való terjesztésével oda törekcsenek, hogy a ma nyelvileg széttagolt tót népet fölnevelhessék, képessé tegyék a kölcsönös megértésre, az egymásközt való könnyebb közlekedésre, hogy evvel az egységes nyelvvel kapcsolhassák össze egykor azokat a részeket, amik ma még mint nyelvjárások eléggé elszigetelten állanak. Nekünk ezt a veszedelmes áramlatot tétlenül néznünk sem volna szabad, pedig a mai hazafias tót lapok ugyanennek a nyelvnek terjesztésével határozottan támogatják azt! Itt ismét kijelentjük, hogy teszik azt azért, mert a központosítás elve az ellenkezőt teljesen kizárja, mert Budapestről az ország különböző vidékeinek egy lapot hatféle tót nyelven szerkeszteni nem is lehet!

Pedig nekünk ezt kell tennünk. Az eddigi központosítással ellentétben, az egyes nyelvjárások köreibe kell elosztanunk azokat az erőket, amelyek ma kamatoztatlanul fecsérlődnek el. *Minden nyelvjárásnak külön-külön egy-egy napilapot kell adnunk, szigorúan azon a nyelven szerkesztve, melyet az illető vidék népe magának vall.* Ezeket pedig az egyes pontokra elszórtan kell elhelyezni, a már kifejtett helyi érdekek szempontjából is.

A nép nyelvéhez való szigorú és következetes alkalmazkodással elérhető célt érünk el egyszerre. Elérjük azt, hogy annak az egységes tót irodalmi nyelvnek meghonosítását lehetlenné tesszük, de elérjük azt is, hogy a helyi nyelvjáráshoz alkalmazkodó irállyal közvetlen közel férkö-

*Ily tündöklően fölkecsülve
Néz a homályos légen át,
Hol virágágyán elmerülve
A föld ringatja el magát.*

*És gyöngye szellőt küld hozzája:
Csokolja föl a harmatot,
Mít szerelmében szórt redja,
Szép orcájára hullatott.*

*De tudja jól az ég barátja,
Hogy nincsen örök szerelem,
Meg-megújul, de hervadáskor
Nem marad még csak nyoma sem...*

*... Leszállt az est a földre lágyan,
Hol immár minden elphént,
Csak titkon kelnek édes vágyak:
Mért nincs úgy itt, mint odafent?*

*Mért jár az ősz a nyár nyomában?
És amaz minék hoz telet?
Holott a csillagtartományban
Örökké tart a kikelet!...*

Boldizsár Boldizsár.

zünk az illető nép lelkéhez, aminek haszna nemcsak kiszámíthatatlan, de orvosi előnyöket is biztosít a túlzó nemzetiségi sajtóval szemben.

Különös figyelmet érdemel itt Turócszentmárton. Ennek tót sajtója már annyira meghódította a vidéket, hogy nemcsak olvasóközöniséget biztosított, de már egész írói gárdát is fölnevelt. Kísérjük figyelemmel pl. a „Národný Hlásnik“-ot, ennek egyszerű paraszt olvasói szinte tülekednek, hogy beküldött kísérleteik, legtöbbször üres levelek révén a nevük ott szerepeljen az újságban. Ezek aztán otthon mint újságírók rettentő tekintélynek örvendenek! Ez is egy eszköz, még pedig hatalmas eszköz a nép bizalmának megnyerésére, mert ez a nép legnagyobb gyengéjét: a hűségét legyezgeti. Ezt sem volna szabad figyelmen kívül hagyni, rovatot kellene nyitni az ilyenek részére is; hadd jöjjenek.

Persze Budapesten ez szintén nem vihető keresztül.

Ahol legnagyobb a veszély, ott kell az első segítséget nyújtanunk. Turócszentmártonba kérünk tehát egy hazafias irányú, a nép nyelvéhez alkalmazkodó, annak különleges érdekeit is támogató tót napilapot!

Az amerikai pánszláv propaganda.

A „B. H.“ levelezője írja a következőket: Csak kevesen tudják, hogy a felvidéki, de általában az egész magyarországi pánszláv mozgalmak Amerikából irányítottak. Arról is csak keveseknek van tudomása, hogy az ideai képviselőválasztásoknál a nemzetiségi kerületekben amerikai pénz is játszott szerepet és pedig nem is kis összeg, mert, mint megbízható forrásból tudom, az amerikai pánszlávok a magyarországi nemzetiségi képviselőjelöltek támogatására több mint 250.000 koronát küldtek haza. Biztos tudomásom van arról is, hogy a „Katholice Noviny“ című pánszláv lapot az Amerikában élő magyarországi illetőségű tót (pánszláv) papok mindegyike évente 100 dollárral, 500 koronával támogatja. Se szeri, se száma azoknak az izgatott tartalom brosuráknak és lapoknak, melyeket becsempésznek az amerikai pánszlávok Magyarországra. Nem tekintve azt, hogy minden utat és módot fölhasználnak a magyarországi pánszláv mozgalmak szítására, tavaly Magyarországra küldték a wallsey-i egyetemnek a pánszláv mozgalmakkal rokonszenvező egyik tanárnőjét, Miss Emily Greene Balcht és pedig abból a célból, hogy a magyarországi tótokat családi tüzhelyüknél fölkeresse, küztük a pánszláv eszméknek propagandát csináljon és hogy adatokat gyűjtsön egy, a magyarok barbárságát leleplező könyv megírásához. Miss Balch utazási költségeit az amerikai pánszláv propaganda fizette, a mint arról mindenki meggyőződhetik, aki a bécsi Anglo-Ausztrian bankhoz fordul, hova Miss Balch a pénzküldeményeket és a különböző

utazásokat kapta. Miss Balch nyolc hónapot töltött Magyarországon. Hogy mi volt az utja eredménye, azt még nem tudom bizonyosan, bár annyit hallottam, hogy valahol a felső-magyarországi megyék egyikében meggyült a baja Miss Balchnak a hatóságokkal is. Értetéseim szerint az amerikai pánszláv propaganda állandó és szoros ünszekötötést tart fenn a magyarországi pánszláv mozgalom vezéreivel és a nemzetiségi képviselőkkel, akik Amerikából nemcsak erkölcsi támogatást, hanem anyagi támogatást is kapnak. De iparkodik a pánszláv propaganda itt is megmételteni a Magyarországról ideszakadt tótok és rutének lelkét. S fájdalom: a magyarországi tótok és rutének lelkének a megmételzésére irányuló akciók többnyire magyar iskolákban nevelkedett papok vezeték, akik ugyan a saját bevallásuk szerint is csak tüzlethől pánszlávok, de akad közöttük olyan is, derék, hazafias magyar család sarja, aki nem átalja egész nyilvánosan, magyar ember létére a cárt éltetni. Hogy az ilyen és hasonló jellemű papok viselkedése és munkája mennyi erkölcsi kárt okoz népünk lelki életében, hogy az ilyen, ha csak tüzlethől is való pánszlávokodás a rombolás mekkora mértékét idézi elő: azt mindenki tudja és konstatálja, kinek van alkalma és módja bepillantani az Amerikában élő magyarországi tót és rutén nép minden rangu és rendű dolgába. A legközelebb jövőben lesz alkalom az amerikai pánszláv propagandának tót és rutén népünk lelkének megmételzésére irányuló tevékenységét a maga valójában fölírni s tán több adattal is fogok az illetékes köröknek szolgáltatni arra vonatkozólag is, hogy mely uton és módon gyakorol befolyást az itteni propaganda a hazai pánszlávok mindenképpen veszedelmes munkájára.

„Pánszláv pap“ címmel a „Slov. Týžd.“-ben egy új Odüsszeusz bolyongását siratja meg valaki, aki „a tó alóli“-nak nevezi magát. Szerinte egy csorbai paraszt kíváncsi volt a girált választásra, elment tehát oda világot próbálni. Ez a Ján Jančó zo Štrby a cikk állítása szerint szörnyen „fölvilágosodott, művelt, intelligens föllépésű és ritka szép testalkatu férfiú“, úgy hogy ottan papnak néztek! (Nem is foglalkoztunk volna vele, ha e sorok írója nem ismerné azt a familiát, mint olyat, akik valamenyien bocsorban járnak s a műveltség, felvilágosodás és intelligencia náluk mindössze abban merül ki, hogy nevüket alá tudják írni; akkor is ököre fogják a tollat.) Szóval, ez az új Odüsszeusz rosszul járt, mert alig szállott ki a vonatból, szörnyű inkvizíció alá vették, minek folytán semmit, ugyszólván semmit, csak egy Medvevénynek szóló lezárt papirtekercset, revolvert és több ilyen „apróságot“ találtak nála. Hogy a levelek mit tartalmaztak (ha már a postára nem merték bízni!), arról hallgat a krónika. De arról aztán annál többet mond, hogy ezt a Ján Jančót hogy kísérgettek egyik fogságból a másikba, vallatták, fagkatták, meg-megalázták, a csendőrök milyen brutalitással viselkedtek vele szemben s hogy mindezt a sok viszonytárgyat milyen „nagy emberhez“ illő férfiasággal viselte el az a Ján Jančó, aki mikor egy hét múlva hazaverkedett szerencsésen. meg sem látszott rajta! Nem kell sok tündés rajta, hogy ez megint egy újabb olyan

áldozata a vezér uraknak, akikről mult számunkban körülményesen írtunk. Az a cikkíró ur nem mert ugyanis maga vállalkozni a veszedelmes szerepre, egy közönséges, félművelt parasztot fogott meg, hogy őt küldje ki oda a szájába rágott jelszavakkal, ahol megjelenni és így „működni“ annyit tesz, mint a fogság kellemetlenségeivel megismerkedni. A parasztot rajta is csípték, ilt egy hetet s hogy most el ne keseredjék, honorálja őt azzal, hogy nevével és „küzdemeivel“ egy hárombasóbas cikkben foglalkozik. — Csináltak egy új mártírt. A cikkírónak hajszála sem görbült meg. A paraszt új helyzetében boldog. Tehát minden rendben van. De ez a „tó alóli“ mégis jobban cselekednek, ha máskor ne dugnák ki orrát különleges lakából, hanem ha mindenáron kuruttyolni akar, tegye azt a „tó alatt“ a fenéken, ott senki sem halja. Az ilyen zöldségek még az uborkaszegzóra is rápirítanak.

A püspökök a pánszlávizmussal ellen.

A katolikus főpapság körében élénk visszatekintést keltett a katolikus lelkész kar több tagjának a legutóbb lefolyt képviselőválasztások alkalmával és azóta állandóan tanusított magyarelles pánszláv irányú politikai magatartása, amelyet nemcsak a hercegprímás és a magyar püspöki kar osztatlanul, hanem a kerületi gyűlések megtartásakor az alsópapság is egyhangulag elítélt és rosszaságtól fejezte ki az illetőknek. A hercegprímás e tárgyban már több megtöröl intézkedés megtételét rendelte el s nemrég körlevélben figyelmeztette a katolikus papságot arra, hogy minden magyarelles politikai működéstől tartózkodjék. Ez a körlevél azonban nem vezetett a kívánt eredményre, mert a hercegprímáshoz, valamint a püspöki kar tagjaihoz nap nap után érkeznek olyan értelmű jelentések, melyek szerint katolikus lelkészek egyházi állásukkal össze nem egyeztethető nemzetiségi izgatást fejtenek ki. Vaszary Kolos bíboros hercegprímás, tekintettel azon politikai reformra, mellyel a kormány a választói jog kiterjesztését tervezi, ami által a politikai és társadalmi béke zavarását illetőleg még fokozottab veszedelmekkel jár, a püspöki kar közreműködésével szigorúan körvonalozott rendelt keretében szabályozni fogja a lelkészkező katolikus papság aktív politikai működését, másrészt meg fogja állapítani azokat a fegyelmi eszközöket, melyeket a püspöki kar a nemzetiségi izgatást folytató lelkészek ellen a jövőben alkalmazni fog. A hercegprímás e célból az ősz folyamán közös értekezletre fogja összehívni a püspöki kar tagjait.

A „Slovenský Týždenník“ szörnyen el-

rugaszodik. Már miniszteri széket követel. Gazdája addig-addig nézte a szép bársony-székeket, addig csodálta azok megrendíthetlenségét, úgy lévén a dolog, hogy a nemzetiségi legnagyobb ágyugolyói is mind nyomatlanul elsiklottak sima felületükön, addig támadta ő maga is azokat: amíg egyszer maga is káprázta esett, irigyelni kezdte a benne ülők jó sorsát s maga is megkívánta a hatalomnak ezen helyeit. — Tisztelni tudjuk az ambíciót, de ezt... ezt nem tudjuk annak minősíteni, de még csak elnevezni sem tudjuk sehogyan sem, nem

lénen szótárunkban megfelelő jelző, amivel ezt a határtalan valamint méltóképpen elke-rezsteljük. Féluton maga is észreveszi, hogy nagyot mondott; többet, mint amennyit akart: azért... nem tér vissza, mint ahogy az eleven józan és diktálná, hanem tovább szá-guld eszeveszett Pegazusan és ennek hátról kiabál vissza, hogy: de úgy bizony, mert különben é tovább is... (reszkess, Bizánc!) ellenzéki lesz! Ez már olyan fenyegetés, melynek sulya alatt Pegazusa is összerogyott. Itt aztán vége van a vezércikknek. Kár!

A turóci jótékony nőegylet közgyűlése.

A turóci jótékony nőegylet *Justh* Ferencné sz. *Baththy* Mária grófnő elnöklete alatt, vasárnap, folyó hó 22-én tartotta rendes évi közgyűlést, a vármegyeháza nagytermében.

A közgyűlésen, tekintettel azon körülményre, hogy az egyesület tagjainak nagy része a vármegyétől távol van, a szokottnál kisebb számban jelentek ugyan meg hölgyeink, ez mit sem von le ama határozatok fontosságából, melyekkel ez a közgyűlés a turóci nőegyletnek a humanitárius téren el nem évtűl, örökké maradáno emléket alkotott.

Az elnökő ő méltósága megnyitván a közgyűlést, szívélyes szavakkal üdvözölte a megjelent tagokat. Bejelentí egyben az egyesület tisztikarában beállott változásokat.

Az alelnökő, *Keveczky* Istvánné ő nagysága örömmel tudatja, tekintettel a változott politikai viszonyokra, hogy lemondását visszavonta s így sikerült továbbra is megmaradni állásában. *David* János betegkeselése folytán azonban szükségessé vált az egyesület jegyzői állásának betöltése. Erre az állásra *Dugovich* Titust hozza javaslatba, mely javaslat a közgyűlés által egyhangulag elfogadtatott.

A választások megejtése után az egyesület ellenőre, özv. *Rakcsányi* Istvánné előadja az egyesület tagjai sorában beállott évközi változásokat. A jelentés szerint az elmúlt évben meghaltak a következők: özv. *Beniczky* Mártonné és gróf *Nyáry* Kálmánné alapító tagok, *Jeszenszky* Danóné rendes és *Farkas* Istvánné pártoló tag. Új tagokul beléptek: *Skrbek* Károlyné és *Fischer* Arminné alapító tagok és *Umszky* Aranka rendes tagul. Az egyesületből való kilépéstket bejelentették: *Hudák* Endréné és *Kirchmayer* Gyözöné. Jelenti egyben az ellenőr, hogy más oldalról is történtek hasonló szándéku bejelentések, minthogy azonban a kilépési szándék bejelentése nem a kellő formák betartása mellett történt, kéri a közgyűlést, hogy ezen bejelentések felett most még ne döntsenek, csakis abban az esetben, ha majdan a kilépés a kellő formalitások betartása mellett megismételtetnének. A közgyűlés ezen értelemben határoz.

Az ellenőr jelentésének tudomásul vétele után, az egyesület titkára, *Láng* Ernő dr., kir. járásbíró az egyesületnek az elmúlt évben végzett működéséről a következő jelentést tette:

Mélyen tisztelt hölgyeim!

Az erkölcsi alapon épült frigy örök.

Amit isteni kezek az égben költének, azt emberi kéz ne bontsa fel!

A turóc vármegyei jótékony nőegylet sorsának könyvében ezen évized elején az volt beírva, hogy az egyesület vezetését

át fogja venni egy gyöngéd kéz s ettől a perctől kezdve az egyesület hatványozottan emelkedni, a jótékonyág terén elért eredmény évről-évre fokozódni fog.

Hogy ezzel egyenes arányban kevesebb lesz a szenvedés, enyhítve lesznek a nagyon sajtó sobek és évről-évre több keserű könyv apad el, melyet a nyomor küszölméi vittek szenvedő embertársaink szemébe.

És a sors könyvében alahuzottan, ritkított betűkkel ott szerepelt az a nyomatékos záradék, hogy: *Ez a frigy örök*. Égben kötötték s itt e földön azt felbontani nem lehet.

Pedig egyeletünk sorsának intézésébe beleavatkozott még a világot mozgató átkos politika is.

Meg akarta bolygatni a felhők felett kötött frigyvet.

El akarta rabolni vezérünket, kit a jótékonyágnak csendes, békés, nemes munkájában mindnyájan oly lelkesedve követünk.

Amde a sors keze, a jótékonyág anyagának keze erősebb a gyarló emberek fondorakodásánál.

A politikát, ezt a kacér, kifestetett bábót szerény körünkől udvariasan kivezettük és ami az égben kötöttet, az felbonthatatlan frigy maradt továbbra is, elnökünk itt ül e díszes székben s fokozott munkakedvvel, az eddiginél is értékesebb, gazdagabb tartalmu programmal és tervvel vezeti ügyeinket.

Mielőtt rövid vázlatát adnám mult évi működéseinknek, egy száraz, számbeli adatot kívánok, mélyen tisztelt hölgyeim, bejelenteni.

1901. év végén az egyesület vagyona 17064 korona 71 fillér volt.

A folyó hó 20-án pedig, amikor pénztárunk időszakai megvizsgálását foganatosítottuk, az összes vagyon 23917 kor. 20 fillért tett ki.

Egy ily kicsiny egyesületnek 4 évi működése alatt majdnem 7000 korona vagyonszaporulat, azt hiszem, tisztelt hölgyeim, oly eredmény, melyet csak céltudatos, odaadó, ambícióval telt, büles kormányzás képes létre hozni.

És ennek a munkának betetőzése, a jótékonyág terén kifejtett fáradságos, nemes tevékenységnek örök emléke lesz a gyűjtött fillérekből, Isten segédelmével, az a kórházépítlet, melynek ormán egyesületünk ezen korszakát jelző megjelöléséként e szavaknak kell felírva lenniük: *Mária pavillon*.

Tisztelt közgyűlés!

A lefolyt év folyamán az egyesület tagjainak sorában beállott változásokról, ellenőrtünk ő nagysága tett jelentést.

En ezáltal az egyesület ügyvitelére nézve csupán annyit vagyok bátor jelenténi, hogy a lefolyt évben az alapszabályok által előírt választmányi és közgyűlések megtartata és a folyó ügyek mind elintéztet nyertek.

A lefolyt évet bátran nevezhetjük az anyagi eredmények esztendejének.

Adományokból, melyeket pénztárosunk ő nagysága részletezend, 315 korona bevételünk volt.

A Turóc vármegyei működvelő egyesület által 1905. május 13 án rendezett hang-

verseny jövedelmének felerésze címén 81 koronát kaptunk.

Az általunk március 4-én rendezett tombola-est tiszta jövedelme pedig 701 korona 02 fillért tett ki, míg a karácsonya-ünne-pély költségeire gyűjtött adományokból pénztárunk javára 100 korona maradt.

Tagdíjak és kamatokon kívül tehát 1197 korona 02 fillér jövedelmünk volt.

Auidőn még kiemelem, hogy szegények és árvák segélyezésére az elmúlt évben 2136 koronát, tanítók jutalmazására pedig 100 koronát adtunk ki, tisztelettel kérem, méltóztatassék évi jelentésemet tudomásul venni.

A titkár évi jelentésének tudomásul vétele után *Fischer* Arminné pénztáros ő nagysága jelentését a következőkben terjesztette elő:

Tisztelt közgyűlés!

Kedves köteleességemnek tesztek eleget, midőn a tisztelt közgyűlésnek egy rövid képet nyújtok évi pénztári kezelésünkről, egyszersmind, habár elkésve, évi zárszámadásomat benyújtom, mely tisztelt ellenőrtünk, titkárnk és jegyzőnk által megvizsgáltatván, helyesnek találattott.

Vagyonunk ismét két 100 koronás alapító tag belépése által és adományok utján gyarapodott, amit elsősorban buzgó és fáradhatatlan elnökünk, *Justh* Ferencné sz. *Baththy* Mária grófnőnek köszönhető.

A tárgyra térve, egyeletünk bevételai és kiadásai a következők voltak:

Kiadatott:

Szegények és árvák segélyezésére	2136 K — f
Tanítók jutalmazására	100 „ — „
Posta és kezelési költség	52 „ 40 „
Néközpő tagsági díj	10 „ — „
Összesen	2298 K 40 f

Gyarapodás:

Az alapítóke	1491 K 40 f
Rendelkezési alap	713 „ 82 „
Emma-alap	8 „ 20 „
Beniczky Mária-alap	82 „ 52 „
Színházi alap	2 „ 76 „
Összesen	2298 K 70 f

Összes vagyon:

Alapítóke	20271 K 48 f
Beniczky Mária-alap	2044 „ — „
Rendelkezési alap	19 „ — „
Emma-alap	211 „ 57 „
Színházi alap	71 „ 69 „
Pénztárkészlet	432 „ 95 „
Összesen	23051 K 48 f

A zárszámadás előadása után *Dugovich* Titus jegyző felolvasta a pénztár és számadásvizsgálatról felvett jegyzőkönyvet, mely a közgyűlés által jóváhagyólag tudomásul vétetett.

Az évi zárszámadásnak ekként történt lefárgalása után az elnökő ő méltósága előadja, hogy az egyesület alapszabályainak 23. szakasza előírja, hogy azon esetben, ha az egyesület alapvagyonra a 20 ezer koronát meghaladja, annak kétharmadrésze állandó alkotásra-, szegény, vagy kórházépítésre fordítassék.

Szigoruan véve, az alapszabályokhoz kel-lene az egyesületnek ragaszkodni, mégis az elnökő azt proponálja, hogy a 20 ezer korona alapvagyon, továbbá a *Beniczky* Mária és *Emma*-alap érintetlenül maradjon, csakis a törzsvagyon kamatai és az egyesület egyéb

jövedelméből képeztessek az új alap, mely a tervbe vett kórházépítésre fordíthatók. Természetes, hogy ezen terv elfogadása esetén az új alap szaporítása miatt az egyesület által eddig kifejtett jótékonyági tevékenység is a minimumra volna redukálendő.

Kérdés, hogy az állandó alkotás mi legyen? Apolda-e, vagy kórház? Tekintettel az anyagi viszonyokra, mely egy teljesen új alkotás lehetőségét kizárja, egyelőre nem volna más teendő, mint a turócszentmártoni kórház kibővítése olyképp, hogy az új épület 12 ágyra volna berendezendő, melyből 10 fizető, 2 pedig teljesen ingyenesen engedtetnék át valamely szegény betegnek.

Ez volna tehát a jövő teendőinek rövid vázlata. E célból tehát felteszi az elnöknek a kérdést: először is elfogadja a közgyűlés azon indítványát, hogy az egyesület kiadásai a minimumra szállíttassanak le? Másodszor: képeztessek-e egy új alap, mely alap a változott alakban a helybeli kórház kibővítésére lenne fordítandó?

A közgyűlés mindkét indítványt nagy tetszéssel elfogadja. Ennélfogva az elnöknek azokat határozatilag kimondja s egyszersmind a tervezett célok eléréséhez az Isten áldását kéri.

Több tárgya a közgyűlésnek nem lévén, az elnöknek a tagoknak szives megjelenéséért köszönetét fejezi ki, a tagok lelkes óvációja közt az ülést bezárta.

H I R E K.

A F. M. K. E. közgyűlése. Liptóvármegye törvényhatósága a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesülettel karöltve augusztus hónapban Balassa Bálint hamvait ünneplésen elhelyezi Hibbe községben. A magyar közművelődés fog tünnetet űlni a lipitói bérecek között annak a férfiúnak emlékezetére, kinek lantjáról oly bájjal hangzott el a magyar szó, melyért most folyton csatasorban állanak ott, mint akkor régen a végeken. Báró Balassa Bálint hamvainak ünneplés eltemetése s az ezután megtartandó F. M. K. E. közgyűlés programja ügyében Liptóvármegye közgyűlésének és a F. M. K. E. elnökségének jóváhagyásától feltételeztem, a következő programban állapodtak meg dr. Palugyay Móríc főispán, Joób Marcel alispán, Liptóvármegye és Clair Vilmos a F. M. K. E. főtitkára a F. M. K. E. képviselőjében. Augusztus 26-án (vasárnap) délután báró Balassa Bálint hamvainak beszentelése. Azután a koporsót gyászkocsin kiviszik a vasúthoz s ott feladják. Augusztus 27-én (hétfőn) reggel 6 órakor a vonat Királylehotára indul a koporsóval. Királylehotára érkezés 7 órakor délelőtt. Onnan a koporsót halottas kocsi viszi Hibbére. A vendégek Zsolna felől délelőtt 8-16, vagy 11-15 órakor, Kassán át pedig (Poprádon átszállással a gyorsvonatról személyvonatra) 10-02 órakor érkeznek Királylehotára, ahol az alispán fogadja őket néhány rendezőbizottsági taggal. Királylehotáról Hibbére, egy-egy rendező vezetésevel, kocsi szállítják a vendégeket. A temetési szertartás délelőtt fél 11 órakor kezdődik, ünneplésben szent misével, a hibbei r. kath. templomban. Miso után a koporsó beszenteltetik. A koporsó felett gyászbeszédet

mondanak: 1. Liptóvármegye nevében a törvényhatóság kijelölendő tisztviselője. 2. A tudományos társulatok részéről egy, esetleg több szónok, akik egyszersmind leteszik a koporsóra hozott koszorukat. Szertartás után villásreggeli Hibbe községben, aztán: Elutazás Királylehotáról gyorsvonattal 1 és fél órakor délután. Érkezés Csorbára délután 2 órakor. Átszállás a csorbaiót fogaskerekű vasútra. Ebéd a Csorbátón fél 4 órakor. Délután 5-45 órakor a F. M. K. E. elnökségének és tagjainak fogadtatása a Csorbátón. A vendégeket az alispán fogadja. Este 7 órakor a F. M. K. E. igazgató-választmánya ülést tart, hogy a közgyűlés tárgyait előkészítse. Este 9 órakor ismerkedési estély a szállóvendéglőben. Augusztus 28-án (kedd) délelőtt 9 órakor a F. M. K. E. igazgató-választmánya folytatja ülést. Délelőtt fél 12 órakor a F. M. K. E. XXIV. évi rendes közgyűlése. Társasébet délután 2 órakor. Este 6 órakor hangverseny. Felkérők: Fedák Sári éneke, Zöldi Marci hegedűre, dr. Pongrácz Fedák S. kiseretére, Abrányi Emil költeményszavazásra, Rákosi Viktor felolvasásra és Palugyay Oszkár zongorára. Este 9 órakor táncestély. A hangverseny és a táncestély jövedelme felerészben a F. M. K. E. lipitói választmánya és felerészben a Tulipánkert Szövetésgliptóvármegyei fiókja javára fordítatik. Augusztus 29 én (szerda) kirándulások a Dunajecen át Sescavinára és esetleg Zakopanéra.

Anna-bál. Az új stubnyafürdői gyógyteremben 1906. július 29-én, ma vasárnap délután Anna-bált rendez a fürdőigazgatóság. A zenét a fürdő zenekara fogja szolgáltatni. Belépő díj: személyjegy 2 korona, családjegy 4 korona. Kezdeté este 8 órakor. Kedélyes szórakozás.

A helybell vasutállomás kibővítése. A turócszentmártoni vasúti állomás a megnövekedett forgalom lebonyolítására szűknek bizonyult. Elhatározta tehát az igazgatóság, hogy az állomást a forgalom igényeivel mérten kibővíti s a Ruttká felé eső részen 200 méterrel meghosszabbítja. A kibővítési munkálatok máris serényen folynak, ugyannyira, hogy a legrövidebb idő alatt a meghosszabbított rész is átadható lesz a forgalomnak.

Turócszentmárton közbiztonsága. Hítványabb, rongyabb közbiztonsági állapotok, — hasonló terjedelmű és forgalmu városban — talán sehol a világon nincsenek, mint városunkban. A böles kupaktanács jóvoltából még világos nappal sem biztos senki, hogy nem-e lojják ki a feje alól a vánkost, melyre délutánként pihenni dült, vagy nem-e titik le éjjel a nyílt utcán, mert a jelenlegi fényes világítás mellett ez sínes kizárva. Nem is szólok arról, hogy köztisztaság tekintetében a konstantinápolyi külvárosok után mindjárt ez a megyei székhely következik. Hogy azonban példákkal is szolgáljak, ime elmondok néhányat. A múlt vasárnap délután, nagy népesödület verődött össze a vasúthoz vezető ut menén. Egy munkásember megtépett ingben, élésre fent baltával fenyegetett valakit leültesse a nyílt utcán. Dühös hadonázása egy jó félórát tartott s hogy szándékát végre nem hajtotta, az aligha ő rajta múlt. Ugyancsak aznap este a vármegyeház utcában két csirkász a nyitott és kivilágított szoba ablakredőnyeit akarta elemelni s ha valami járó-kelő meg nem zavarta volna őket

a munkában, tervüket végre is hajtják. Ugyancsak ebben az utcában, néhány hét előtt este 8 órakor bemászva a nyitott ablakon, egy egész ágyfelszerelést emelt el egy gaszner. Tisztelettel kérdem, lehetséges-e ez máshol? Nemcsak itt, hol mindennek előbbre való a politika! De tovább megyek! Villamos világítással akarnak tüntetni, hogy a piac közepén kupac számára álló szemét még éjjel is feltűnjék a boldogtalan idegennek, kit a sors ide vet. Az utcákon vígan csergedez a trágyaló, melynek forrása a tisztelt polgárok udvaralól fakad. Szégyen, gyalázat az ilyen állapot! Ideje lesz, hogy maga a törvényhatóság vegye kezébe ezt az ügyet s véget vessen az ilyen kaffer vírtszatóláknak.

A turóci fataláság nyári mulatsága. Az augusztus hó 5-én rendezendő nyári mulatságra a meghívókat már szétküldte a rendezőség. Minden lel arra mutat, hogy a mulatság fényesen fog sikerülni, mert már eddig is sok és előkelő közönség ígérte meg részvételét. A zenét Csonka Pali zenekara szolgáltatja, amely e célra a legújabb tulipánegyest és keringőt tanulta be. A rendezőség felkért bennünket annak közlésére, hogy akik meghívót tévedésből nem kaptak, de arra igényt tartanak, forduljanak ifj. Buocz Károly vagy Boldis Dezső urakhoz. Ugyancsak ezen urak címére küldendő mindennemű pénzüsség is.

Utóállítás. A sorozó bizottság vármegyénk területén a folyó hó 24-én ejtette meg a szokásos utófellvizsgálókat.

Tolvaj nyomdász. A budapesti Korvinyomdában huzamos idő óta eltűntek egyes nyomdai felszerelési tárgyak. Hosszas megfigyelés után végre rájöttek, hogy ezen lopásokat Gerő Herman nyomdászsegéd követi el, aki mindjárt első kihallgatásakor bevallotta, hogy a lopott tárgyakat Rózsahelyen lakó bátyjának, Gerő Henrik nyomdatulajdonosnak szokta elküldeni. Gerő Henriknél megejtett házkutatás alkalmával több, a Korvinyomdából ellopott tárgyat találtak, mire Gerő Herman ellen lopás, Gerő Henrik ellen pedig orgazdaság büntetést ért indult meg a büntető eljárás. A budapesti kir. ügyészség ezen címen vádiratot adott be a terheltek ellen, akik kifogásokkal a vádatanács, s dr. Pollacsek Sándor végt meghallgatása után mindkét terheltet vád alá helyezte. Olvasóinkat bizonyára érdekelni fogja, hogy Gerő Henrik, miután Rózsahelyen lehetetlenné vált, Ruttkára hozta nyomdáját.

Tót röpirat Verbórol. A napokban egy tót röpirat jelent meg, melyet a tót néppárt választmánya irt a verbói kerület választóihoz. A röpiratban összetartásra buzdítják a velük együttérzőket és felhívják, hogy kerüljék a magyarokat mindenben és mindenütt. Példaképpen említi fel a röpirat szerzője Slaby János volt miavai községi orvos önfeláldozását, aki csak azért, hogy a tót pártra szavazzasson, lemondott állásáról is, mely 2000 koronát hozott évenként. Felhívja a Miava környékbelieket, hogy hozzák be az orvosnak azzal, hogy hozzá menjenek betegekkel. Ezzel a röpirattal elárasztották az egész kerületet.

Sulyos baleset. Jokl János morvaországi munkást sulyos baleset érte a turócszentmártoni vasúti állomás mellett épülő

hidnál. A nevezett a f. hó 23-án éjjel, dacára annak, hogy a vasúti fűtlenre való járásuk tilos, mégis a tőlés hosszát akart a városba jutni. Az épülőhid környéke fáklával volt kivilágítva s ezen óvintézkedés dacára is, a szerencsétlen ember a hidról az árokba zuhant. Fején és gerincén oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a helybeli kórházba kellett szállítani.

Rákóczi emlékezete. Nagy ünnepekre készült nemzetünk. Hazahozza téis fiát, a nagy bujdosót, hogy porladó tőmeit átadja az édes hazai földnek. A holt fejedelem hazatérésekor feltámad a multak fénye, megelevenedik a letűnt korszak ragyogó emlékezete. Ennek a dicső kornak visszfénye sugárzik felénk abból a fényes kiállításhoz, értékes díszmunkából, mely „II. Rákóczi Ferenc és Sárosvármegye” cím alatt e napokban hagyja el a sajtót. A mű szerzője Dvortsák Győző. Sárosvármegye levéltárosa. Gazdag anyaggyűjtés, érdekes tartalom, ügyes előadasmód jellemzik munkáját, melyen vörös fonálként buzdódik végig a legendás idők hős alakjai iránt tápláltól ólthatlan kegyelet s hazafiai lelkesedés. A mű egy eperjesi lapnak, a „Felvidéki Hírlap”-nak kiadásában jelenik meg. Elő lehet rá fizetni a szerzőnél (Eperjes vármegyeháza s a kiadó lap szerkesztőségében) (Eperjes, fűtca 37. sz.). A diszkiadású mű ára 9 korona, az egyszerű 5 korona. Felhívjuk rá olvasóink figyelmét.

ISKOLAI ÜGYEK.

A magyarországi kath. tanítók országos nagygyűlése.

A magyarországi kath. tanítók országos bizottsága és az országos kath. tanügyi tanács részére kiadott szabályzat értelmében a püspöki kar hozzájárulásával a magyarországi kath. tanítók f. évben, augusztus hó 26. és 27. napjain Budapesten, a Szent-István-Társulat dísztermében képviselői alapon megtartják a magyarországi kath. tanítók III. nagygyűlését.

A nagygyűlésnek tárgysorozata a következő:

1. Első nap, augusztus 26-án. I. Ünneplés szentmise 9 órakor. II. 10. órakor a nagygyűlés kezdete a Szent-István-Társulat dísztermében. 1. Megnyitó beszéd. Mondja: gróf Zichy Gyula püspök, védnök-elnök. 2. A nagygyűlést üdvözlő: dr. Jordán Károly apátplébános, az Országos Kath. Tanügyi Tanács egyházi elnöke. 3. A nagygyűlés megalakulása; a tisztikai megválasztása; a szakosztályok megalakítása. 4. A nemzeti öntudat és fajszeretlet fejlesztésének módszeréről általában. Előadó: Ember Károly lovag, Budapest. A nemzeti öntudat és fajszeretlet fejlesztésének módszere: a) a népoktatási intézetek körében (hivatkozással és vonatkozással a népoktatási törvény revíziójára); előadó: Miklósy József tanító, Esztergom; b) teendők a közoktatás körében; előadó: dr. Bilinszky Alajos tanítónőképző intézeti igazgató, Nagy-

szében; c) a főiskolai oktatás körében; előadó: dr. Acsay Antal egyetemi tanár; d) a társadalom földadatai; előadó: Dreisziger Ferenc tanítónőképző-intézeti tanár, Kalocsa.

2. Első nap délután a szakosztályok ülésének 3 óráról. I. szakosztály tételei: a) a kath. tanító a keresztény szociális tevékenység terén; előadó: dr. Giesswein Sándor apát-kanonok, országgyűlési képviselő; b) a katolikus népiszkola nevelés földadata a kivándorlás megszüntetésére; előadó: Tóth Géza igazgató, Jászó. E szakosztály tanácskozási helye: a Szent-István-Társulat nagyterme. II. szakosztály tételei: a) a katolikus népiszkola, ifjúsági és népkönyvtárak nevelő hatása; előadó: Wohlmuth Ernő tanító; b) a népszövetség nevelő hatása; előadó: Szentiványi Károly, a Magyarországi Kath. Szövetségek igazgatója. E szakosztály tanácskozási helye: a Kath. Kör nagyterme. III. A szakosztály tételei: a) a tanítók képzése, vonatkozással a tanítók erkölcsi és anyagi helyzetére; előadó: dr. Kováts Gyula tankertületi igazgató, Szatmár; b) a tanítók fizetéstülgye; előadó: Barabás György sárvári igazgató-tanító; c) a tanítók nyugdíjügye; előadó: Szabborowszky Resző tanító, Nagyvárad. E szakosztály tanácskozási helye: a Szent-István-Társulat tanácskozó terme.

3. Második nap, augusztus 27-én. 1. A nagygyűlés kezdete 10 órakor a Szent-István-Társulat dísztermében. 2. A szakosztályok előadói előterjesztik a szakosztályok tárgyalásáról jelentéseiket és a határozati javaslatokat. 3. A Magyarországi Kath. Tanítók Országos (100-as) Bizottságának és az Országos Kath. Tanügyi Tanács tagjainak megválasztása és a bizottságok megalakítása. 4. A nagygyűlés beárása.

Délután a nagygyűlés tagjai a székesfeváros különböző helyeire kirándulnak; a különböző csoportok beosztásáról és vezetőségéről a rendező-bizottság gondoskodik.

Kinevezés. Joós Ida ruttkai helyettes tanítónő állomáshelyén való meghagyása mellett rendes tanítónővé kinevezett.

Szabadságolás. Dr. Künzler Károly kir. tanfelügyelő, értesítésünk szerint, a jövő hónap elején néhány heti szabadságra készül.

Hivatalos közlemények.

Igazgatók és tanítók figyelmébe. Amely iskolának az egyetemi nyomda kiadványaiól szegény tanuló részére tankönyvre van szüksége, a megfelelő kimutatással folyó évi augusztus hó 1-ig mutassa be a kir. tanfelügyelőségnek, ezentul ez irányú beadványok figyelmbe nem vétetnek. — *Jeszenszky* Nándor lipóci ág. h. ev. tanító 1905. január hó 1-től kezdve felvételét az orsz. taniói nyugdíjintézet kebelébe rendes tagul.

Felkéretnek az áll. iskolagondnokságok és a iskolaszékek, amennyiben iskolájuk részéről a 1905—1906. évi statisztikáját a kir. tanfelügyelőséghez eddig még be nem mutatnak, azt azonnal ktladják be.

KÖZGAZDASÁG.

A sörárpa cséplése.

Gyakran hallatszik panasz a sör- és malátagyárosok részéről, hogy árpánkból nem tudnak jó malátát gyártani, pedig tudvalevő dolog, hogy kiltűnő árpánk van. Ennek oka, hogy gazdáink, illetve gépkezelőink helytelenül végzik a sörárpa cséplését, mert nagyon is letoklásolják, legümbölyítik és ezzel mindenkor megsértik az árpaszemet, pedig a legjobb árpa sem adhat jó malátát, ha héjja megsértült, vagy a szem megrepedt, vagy bármelyik hegyes vége tulságosan le van koptatva. Az ilyen árpa áztatáskor nem adhat egészséges csírá, hanem elpenészesedik.

Ne tévesse meg a gazdát az a téves felgógás, hogy minél nagyobb az árpa hektoliter sulya, annál nagyobb az ára. A malátagyárosok és serfőzők mind szivesebben veszik a 67—70 kilós árpát, mint a 70—73 kilóst, mert az agyonkoptatott árpa nehezebb hektoliter sulyu ugyan, de több benne a sértült szem, mint a le nem koptatban.

A sörárpa cséplésénél tehát nagyon kell ügyelni arra, hogy a szem meg ne sértüljön.

Adókiivetés. Az adókiivetés folyó hó 18-án vette kezdetét és tart augusztus hó 10-ig. Elnök: Cserey Emil, alelnök: Keviczky Imre, bizottsági tagok: Schwarz Kálmán, Graber Jakab, Bada József, előadó: Illés Emil, jegyző: Oszadszky Győző. Tárgyalás alá került folyó hó 18-án és 19-én a stubnyafürdői kör, 20-án a znióváraljai kör, 21-én és 23-án a mosóczi kör, 24-én a felsőstubnyai kör, 25-én a nagyjeszeni kör, 26-án a szucsányi kör, 27-én a pribóci kör, 28-án a necpáli kör. Tárgyalás alá került folyó hó 30-án a ruttkai kör községei, július 31-én, augusztus 1-én és 2-án Ruttkai község, 3-án és 4-én a megye területén levő nyilvános számadásra kötelezett egyletek és vállalatok, 6—10-ig Turócszentmárton község. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójának tárgyalásánál az előadói teendőket Liszkay Bálint, pénzügyigazgató-helyettes fogja ellátni. Dicsőreóleg kell megemlíkeznünk Illés Emil előadóról — ki szakértelmével s a dolgok valódi állását látogors körültekintésével igen megkönnyíti az adókiivetés bizottság munkáját — valamint az adójavaslatok méltányos voltáról, melyek a tényleges jövedelmi viszonyoknak megfelelőek. A bizottság természetesen a viszonyok helyes mérlegelésével, gyakran mérsékli még a javaslatba hozott adót is.

A nagytopolányi szeszfinomító r. t. kókuszsziirgyarat épített. A gépfelszerelési munkálatok tojnak és előreláthatólag szeptemberben kezdi meg az üzemét.

A zsolnai posztógyár közgyűlése az eddigi 2,400,000 kor. alapítókét 4000 darab 200 koronás részvény kibocsátásával, 800,000 koronával, 3,200,000 koronára fölemelte. Az alapítók fölemelést a trenseni törvényesség most bejegyezt.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGEDŰL ELISMERT KELLEMEZSÉZŐ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Tőzsdei hírek. A tőzsde hangulata teljesen a beérkezett aratási hírek alatt áll. Altalában jó terméshírek érkeznek.

Gabonadrák:

Budapesten: buza	14:55—15:50
rozsa	12:30—12:55
árpa	11:80—12:60
zab	14:20—15:30

Szészárak:

Budapesten: nyers szesz	138 ¹ / ₂
finomított	141 ¹ / ₂ —143—

Szerkesztésért felelős: **Dugovich Titus.**

Kiadótulajdonos: **Moskóczi Ferencné.**

A háziasszony gondoskodásán mulik a család üdve, boldogsága!

A Kathreiner-féle Kneipp-malátá kávé

Kathreiner előállítási módszere révén kellemes ísű, az egészséget előmozdító és ocsó, ez által a legmegbecsülhetetlenebb elnyöket nyújtja minden háztartásnak!

Minden vásárlásnál hangsúlyozzuk kifejezetten a Kathreiner nevet és csak eredeti csomagokat kérjünk Kneipp páter végjelgyel.

Stubnyafürdőn

az új gyógyteremben, ma vasárnap, július hó 29-én

Anna-bált

rendező a fürdőigazgatóság, melyre a nagyérd. közönség tisztelettel meghívatik.

== A zené a fürdőzenekar szolgáltatja. ==

Belépő díj: Személyjegy 2 kor., családijegy 4 kor.

Kezdeté este 8 óraker.

Kedélyes szórakozásról gondoskodik.

Egy tanuló

felvételik

LUKÁCS LAJOS

fűszer-, festék- és magkereskedésében Szepesváralján.

Aki divatos kalapot

akar, az tekintse meg a „KALAPKIRÁLY”

(KLEIN SZ. Turócszentmárton)

dús raktárát.

A közlőgő idényre való tekintettel, tisztelettel kérem nagyrebecsült vevőimet, hogy

Tátrai Vörös és fehér afonya
nyers állapotban,

Tátrai málna-szörp és riziké-gomba
elkészített állapotban

5 kilós edény, illetve kosarakban legolcsóbb napi ár mellett, **őszre** való szállításra előjegyzéseket már most feladni sziveskedjenek, hogy friss áru szállításának idejében megfelelhessenek.

JESZENSZKY LAJOS

szepesi különlegességek telepe **FELKA (Szepes m.)**
és szepesi borovicska termelő

Árjegyzék ingyen!

Védjegy: „Morgony”
& Liniment Capsici comp.
a Morgony-Pala-Expeller pátján

egy régióknak bizonyult lényegesen, mely már több mint 30 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult. A boróvíz, csórnai és megfázásoknál hatékonyabban használva.

Figyelmeztetés: Előző hamisítványok miatt bevásárlásnál óvatosan járjunk és csak olyan áruvet fogadjunk el, amely a „Morgony” védjeggyel és a Kéltér-árjeggyel ellátott dobozba van csomagolva. Ár: 4 pengőben 80 fillér, 1 liter 40 f. és 2 korona és úgyzenélis minden gyógyszerárban kapható. — **Főbolt: Turócszentmárton, Szepesváralján.**

Richter Gyógyszertára
az „Arany aromásban”, Függhelyen.
Előzetesbeszélés után, Miskolczi utca 20. sz.

Kapható **GAZDIK JÁNOS** gyógyszerházban Kőrmöczbányán, **SCHÖNAICH VIKTOR** gyógyszerházban Znióváralján és **TOPERCZER S.** gyógyszerházban Turócszentmártonban.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel tiszta és ment káros alkotórésztől.

Schicht-szappan

(Szarvas- és kulcsszappan)

== a legjobb, használatban a legolcsóbb minden ruhanemű és mosási módszer részére. ==

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cég Aussigban bárkinek, aki bebizonyítja, hogy szappana a Schicht névvel valamely káros keveréket tartalmaz.

7¹/₂ MILLIÓ HOLD FÖLDNEK

tulajdonosa

ÉSZAKAMERIKÁBAN

az „Amerikai telepítő társaság” American Colonisation Company
CHICAGO ILL. E. 88. Washington Street.

Meghívó

a Turóci magyar ipar és kereskedelmi bank részv. társ.
rendkívüli közgyűlésére,

mely Turócszentmártonban, a társaság üzleti helyiségében, **folyó évi augusztus 15-én, délután 3 óraker** fog megtartatni.

Turócszentmárton, 1906. július 29-én.

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Az igazgató megválasztása.
2. Egy igazgatósági tag megválasztása.

Fényképezési gépek és az összes kellékek

kiünő minőségben, olcsó árakon

Moskóczi Ferenczné

könyv- és papirkereskedésében

Turócszentmártonban kaphatók.

